



# Frit Norden

Frit Norden nr 2 - december 2018

46. ÅRGANG

Dette nummer af Frit Norden ser fra flere vinkler på den stadigt større betydning det får at fremholde og konkretisere det nordiske alternativ.

En nylig meningsmåling, som bl.a. Frit Norden var medinitiativtager til, viser, at stillet overfor dette konkrete alternativ til EU, foretrækker et flertal af vælgerne i alle skandinaviske lande Norden fremfor EU.

Betydningen af godt nabo-skab, også med Nordens østlige nabo Rusland, var hovedtemaet på årets nordiske folkerigsdag i Neiden i Norge, nær både den norsk-finske og den norsk-russiske grænse. Frit Norden bringer referat og uddrag af nogle af indlæggene.

## INDHOLD

side

- 2 Ny meningsmåling:  
Danskerne vil hellere have nordisk forbund end fortsat dansk EU-medlemskab
- 4 *Rina Ronja Kari* skriver om Bruxelles reaktioner på Nyheden om Brexit  
*Nordisk Folkerigsdag 2018*
- 6 Erik Insula refererer fra *Mette Kongshems* oplæg om vores nabo-skab med Rusland
- 8 Uddrag af foredraget:  
De nordiska länderna och Natos militära installationer af *Agneta Norberg*
- 11 Foreningsnyt

Ny meningsmåling:

# Danskerne vil hellere have nordisk forbund end fortsat dansk EU-medlemskab

Lave K. Broch sammenfatter undersøgelsens resultat således:

*“Målingen viser, at danskerne ikke er så overbegeistrede for EU, som vi ofte hører i danske medier, og at et nordisk forbund, som alternativ til EU har bred støtte i den danske befolkning.*

*Det giver god mening i en tid, hvor magten i EU centraliseres og hvor Storbritannien er på vej ud af EU. Det derfor på tide, at vi i Danmark igen begynder, at se på Norden, som et alternativ til EU. Norden vil kunne blive et Canada i Europa. Canada klarer sig jo fint uden at være en del af USA og samtidigt kan Canada samarbejde med USA.*

*Vi – de nordiske lande – kan også samarbejde med EU uden at være med i EU.*

*Vi bør blive EU's gode nabo”*

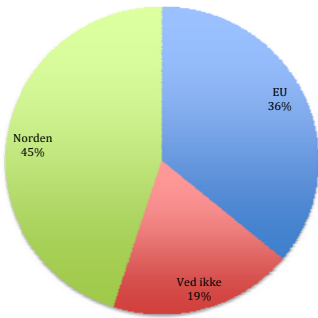
En ny og repræsentativ meningsmåling foretaget af Sentio viser, at et klart flertal af danskerne - 44,5 % - foretrækker et nordisk forbund i stedet for dansk EU-medlemskab, der kun støttes af 36,2 %.

Undersøgelsen er lavet på initiativ af Lave K. Broch, 1. suppleant til EU-parlamentet for Folkebevægelsen mod EU, for at afdække danskernes holdning til et nærmere nordisk samarbejde contra EU-medlemskab. Samme undersøgelse gennemførtes også i Sverige og Norge. Resultatet ses på grafikken overfor

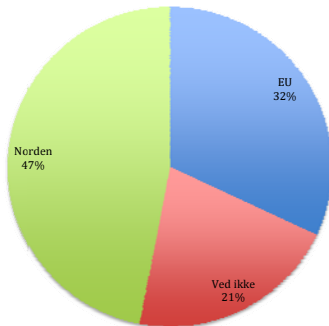
Målingen blev gennemført i perioden 1-5. juni og 1006 personer er interviewede.

Det spørgsmål, som vi i Danmark stillede respondenterne, var: *“Hvis der kunne etableres et nordisk forbund bestående af Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige med fælles politik inden for en lang række områder f.eks. miljø, retspolitik og udenrigspolitik samt handels*

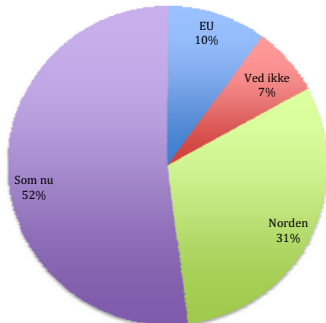
**Danskerne foretrækker et nordisk forbund frem for EU**



**47% av tillfrågade svenskar föredra et nordisk förbund framför EU**



**Bara 10 procent längtar efter EU för Norges del.**



*aftaler med EU og andre lande – og du fik valget mellem, at Danmark skulle indgå i det nordiske forbund eller være medlem af EU, hvad ville du så stemme for?"*

I Norge fik de adspurgte et ekstra alternativ, da landet ikke er med i EU.

I alle regioner i Danmark er der flertal for et nordisk forbund, og målingen viser også, at der er stor tværpolitisk støtte til et nordisk forbund i stedet for dansk EU-medlemskab. Der er flertal for et nordisk forbund blandt vælgerne af Socialdemokrater, DF, Enhedslisten, Liberal Alliance og Alternativet. Mens der er flertal for dansk EU-medlemskab blandt vælgerne af Venstre, Radikale Venstre, De Konservative samt SF. Men i disse partier er der også store mindretal, der foretrækker et nordisk forbund. F.eks. støtter 43,33 % af Radikale Venstres vælgere et nordisk forbund, mens fortsat dansk EU-medlemskab støttes af 50 % af de radikale vælgere. SF's vælgere er stort set delt på midten i det 45,24 % støtter et nordisk forbund, og 47,62 % støtter dansk EU-medlemskab.

Bag undersøgelsen i Danmark stod, ud over Lave K. Broch, Frit Norden, Radikalt EU-kritisk Netværk, Retsforbundet og Nødvendigt Forum.

**Brexit har gjort det nordiske alternativ mere aktuelt og nødvendigt end nogensinde – som den omtalte Sentio-meningsmåling understreger.**

**Men hvordan er reaktionen i EU-systemet på Brexit?**

**Det skildrer Rina Ronja Kari i denne artikel, der blev bragt i bladet Nødvendigt Forum nr. 90, oktober 2018.**

# Først vantro, dernæst vrede

*Af Rina Ronja Kari,  
medlem af EU-parlamentet for  
Folkebevægelsen mod EU.*

Da nyheden ramte Bruxelles, at Storbritannien havde stemt for at

forlade unionen, blev den først mødt med en vis grad af vantro. Kan det virkelig passe?

Flere af mine kollegaer talte om at befinde sig i en ond drøm. Dernæst kom vreden.

En vrede jeg ikke har oplevet magen til før eller efter i EU. En dybtfølt vrede mod de politikere, som havde anbefalet en "leave" stemme og ikke mindst mod Cameron, som havde tilladt briterne at blive spurgt. Måske kan man næsten sammenligne reaktionen med en almindelig sorgproces. Fornægtelse, vrede, forhandling, depression og accept.

EU-systemet i sin helhed befinder sig nok lige nu et sted imellem forhandling og depression.

I den indledende fornægtelse og vrede blev der sagt mange hårde ord, men mest markant af alt var nok, en udbredt

stemning for, at det skulle gøre ondt på briterne at forlade EU. Dels som en slags straf og dels fordi man blev umiddelbart bange for, at andre lande kunne finde på at følge efter. Det var naturligvis ikke ligefrem et positivt udgangspunkt for de forhandlinger, som jo skulle starte op efterfølgende med netop Storbritannien om, hvordan de skulle træde ud. Denne vrede blev tydelig at se i diskussionerne om, hvad det skulle koste Storbritannien at forlade EU. Der blev snakket om større og større pengebeløb, som kompensation fra UK til EU, ikke bare for de umiddelbare udgifter, som Storbritannien har været med til at forpligte sig på, men også for landbrugstilskud og andre ting mange år ude i fremtiden. Debatten eskalerede på en måde, hvor det i en periode virkede som om skiftende EU-politikere kæmpede om at overbyde de andre i deres urimelige økonomiske krav til Storbritannien. Der opstod også en, måske lidt mere rimelig,



*Rina i dialog med gæster på Kulturnatten i Folkebevægelsens lokaler i København*

frustration over, at briterne virkede meget uforberedte, og den britiske regering skulle bruge temmelig lang tid, før de overhovedet begyndte at komme med input til, hvad de gerne ville have ud af en aftale. Og det er svært at forhandle en aftale, hvis den ene part slet ikke ved, hvad den vil.

Hen af vejen er vi dog nået til et punkt, hvor forhandlingerne er i gang, hvor der er udspil fra begge parter og forslag, som man kan forhandle videre på baggrund af.

Hvis man ser bort fra de sædvanlige krise-meldinger i pressen, så virker det faktisk til, at forhandlingerne skrider fremad. Virkeligheden har jo også ramt EU, på den måde at også rigtig mange virksomheder i EU har en stor interesse i, at der bliver landet en fornuftig aftale, og dermed kan man sige, at de vrede og fornærmede politikere i EU bliver presset tilbage til en mere fornuftbaseret tilgang, hvor det handler mindre om at straffe briterne og mere om at etablere en glidende overgang. Om det lykkedes ved vi som bekendt ikke, men mon ikke vi skal se mindst 2-3 store sammenbrud i

forhandlingerne og mindst én rykket deadline, og så ender det alligevel med en aftale i sidste øjeblik? Sådan plejer det i hvert fald at gå i EU. I takt med at forhandlingerne har fundet en rytme, er der også sket en høj grad af tilbagevenden til dagligdagen i resten af EU-systemet. Og i stedet er fokus kommet på, hvordan EU27 så skal se ud. Særlig Kommissionsformand Juncker og Frankrigs nye præsident Macron har været frontløbere i at skyde en dagsorden i gang, der grundlæggende handler om at bygge et stærkere EU, som får mere magt på bekostning af det lokale og nationale demokrati. Særligt er der forslag om at indføre én fælles præsident, én EU-finansminister, afskaffelse af vetoet på skattepolitik og udenrigspolitik og urtherover opbygning af tværnationale lister til EU-parlamentsvalgene. Det sidste er dog udskudt til efter valget i 2019. Oveni det er der kommet fart på det militære samarbejde, som nogle drømmer om at udvikle til et egentligt EU-militær.

Fælles for reformforslagene er, at de ikke vil kræve nogen form for traktatændringer og dermed heller ikke folkeafstemninger. Således forestiller man sig at tage store skridt henimod en slags Europas Forenede Stater, men at gøre det uden at spørge borgerne.

# Nordisk Folkeriksdag 2018

Neiden i Sør-Varanger  
3. - 6. august 2018



Årets tema:

## Konflikt eller samarbejde mellem folkene I nord?

*Af Erik Insula*

Jeg vil i dette indlæg hæfte mig ved et på mange måder tankevækkende og inspirerende foredrag af Mette Kongshem.

De internationale relationer er blevet svækket. Det er vores aktuelle opgave at sørge for genopretning og udviklingen af gensidig tillid, gode naboforhold og konsensus.

Hvis Krim er et problem for NATO, så bør NATO gå i dialog med Rusland. Russerne har også en fortælling om Krim.

Den handler om, at Krim altid har været russisk, og hvis NATO kan fremvise dokumenter på noget andet, så har vi noget at snakke om.

Den russisk ortodokse Kirke opstod på Krim i 800-tallet; men der havde været kristne siden det fjerde århundrede. Den russiske Sortehavsflåde har boet på Krim i 200 år.

Mette foreslår en ny folkeafstemning på Krim – sådan for at få slået fast, hvad der er op og ned. Vi skal afvise Washingtons hysteri. Verden har brug for fornuft og refleksion. Vi skal sige nej til



*Mette Kongshem*

*Ridder af 1. klasse af St. Olavs Orden fra 1998,*

*kommandør af Den Kongelige Norske Fortjenstorden og indehaver af flere udenlandske ordener. Medlem af partiet Høyre. Tidligere ambassadør og statssekretær.*

*Mette Kongshem har skrevet i førende norske medier; men i dag kan hun faktisk kun få trykt sine artikler i dagbladet Klassekampen.*

*Mette er gået på pension, og nu udnytter hun tiden til at lære russisk og til at stifte indgående bekendtskab med russisk kultur og traditioner. Mette er i dag 77 år.*

Pentagons dæmoniseringer af Putin. I Mettes optik ville ingen i denne verden behandle andre, sådan som Washington i dag behandler Rusland.

Russofobien er vokset efter Sovjetunionens fald, og en del vestlige ledere lever stadig i Sovjettiden; men det gør man ikke i Rusland. Det er fristende at pege på en ydre fjende, når man selv står overfor udfordringer, det er uhyre svært at løse. Washingtons politik præger i høj grad norske politikere.

Trump kan skrive tiggerbreve til Erna Solberg, uden at nogen

presse kalder det indblanding i Norges indre anliggender. Rusland udgør på ingen måde nogen trussel mod Norge; men Rusland har selvfølgelig også sikkerhedsinteresser. Der kan ikke etableres en sikkerhed i Europa uden Rusland. Rusland udgør en meget stor del af Europa.

### **Har Norge en selvstændig stemme?**

At dæmonisere Putin er ikke et svar på en ansvarlig politik. Det er tværtimod et tydeligt tegn på en manglende politik.

Amerikansk militærs tilstedeværelse på norsk grund i fredstid er helt imod Norges grundlov.

Mange nordmænd er blevet frosset fast til en uforsonlig holdning til Rusland gennem bl.a. mainstreampressens vedholdende russofobi. Russofobien forsvandt ikke i 1991. Det var blot Sovjetunionen, der gik bort.

Mette sluttede sit oplæg med at sige, at vi bør betragte Rusland som en helt uomgængelig samhandelspartner til stor gensidig fordel og som et vigtigt skridt på vejen til et sammenhængende og fredeligt Europa.

# De nordiska länderna och Natos militära installationer

*af Agneta Norberg, ordförande i Sveriges Fredsråd*

Uddrag af Agneta Norbergs indlæg på Nordisk Folkerigsdag i Neiden  
Oplægget kan i sin helhed læses på [fritnorden.dk/NF2018/Norberg.pdf](http://fritnorden.dk/NF2018/Norberg.pdf)

Jag ämnar säga något om de nordiska länderna och USA/ Natos militära installationer. Jag påstår att hela den nordiska landmassan: Sverige, Norge, Danmark, Finland, Island, Estland, Lettland och Litauen utvecklats till att bli en ofantlig, strategisk plattform för USA/ Natos krig mot Ryssland. Det handlar alltså inte enbart om de många stridsövningarna som hållits i nord och i syd, utan fr.a allt om de installationer som redan finns och som är förutsättningen för USA/ Natos krigföring.

*Efter et historisk rids om historien om USAs baser i Grønland og Island, fortsatte Agneta Norberg:*

Norge blev medlem i Nato 1949. Beslutet blev att USA inte skulle få placere ut kärnvapen i fredstid på norsk mark.

Men Norge blev snart ett osänkbart hangarfartyg för USAs olika typer av militära installationer, nödvändiga för USAs krigföring mot Sovietunionen.

Norska havet och kustområdet fick en stor strategisk betydelse för USAs kärnvapenbestyckade Polaris och Poseidon ubåtar.

“En enda Poseidon kan frakta 224 atomstridshuvuden - var och en större än Hiroshimabomben,” sa Daniel Ellsberg. Idag patrullerar 2 av USAs Trident-ubåtar i hela nordområdet och gömmer sig under isen i norra ishavet. Om en Trident avlossar hela sin last av kärnvapenmissiler kan hela norra halvklotet raderas ut. Förutom detta har USA installerat COB-baser i längs hela Norge - alltså Collocated Operation Bases, från Sola i söder, Rygge, Gardermoen, Flesland, Örlandet, Bardufoss, Andenes, Bodö. Där har USA placerat ut bränsle och reservdelar det är operations-baser för samordnad krigföring och förhandslagring för USAs bombflygplan i en krigssituation.

## **Svalbard**

Rakt norrut från Norges fastland





*Deltagerne i årets folkerigsdag lytter og debatterer ivrigt*

ligger ögruppen Svalbard. Den förklarades 1920 för en fredszon, Svalbardtraktaten, som undertecknades av ett 50-tal länder. Denna demilitariserade zon mellan Natolandet Norge och Ryssland har undergått en dold förvandling på grund av att USA med den norska regeringens godkännande omvandlat ögruppen till en plattform för Svalsat, en nedladdningsstation från satelliter och plattform för ett stort antal radaranläggningar.

USA använder satelliter i alla krig för underrättelseverksamhet, styrning av vapen, kommunikation och mycket annat. Journalisten Bård Wormdal har skrivit Satellit-krigen, 2011. Där säger han bl.a: "Norsk satellitverksamhet strider mot internationella traktater. USAs radaranläggningar på Svalbard - Svalsat

- hade stor betydelse under USAs krig i Libyen. Detta strider mot Svalbardtraktaten."

För att visa på Svalsat's stora betydelse för USAs krigsföring runt om i världen, förlade Nato ett av sin möten på Svalbard. Detta var självklart en oerhörd utmaning mot Ryssland.

### **Esrange**

Sverige har, i jämförelse med andra länder, en imponerande rymdteknologisk industri och spelar en central roll i ESA - European Space Agency - vars huvudkvarter ligger i Darmstadt, Tyskland. I norra Sverige ligger Esrange, världens största nedladdningsstation från satelliter ett par mil utanför Kiruna. Idag kontrollerar Svenska Rymdbolaget 24 satelliter från denna station. Det betyder 92 satellitpassager var 24 timme.

Svenska Rymdbolaget har gjort ett avtal med US Corporation Universal Space Net. Det kallas Piora Net. Esrange, som på samma sätt som ESA och Galileo presenterats som ett helt civilt projekt, har ett nära samarbete med det stora rymdcentret Vandenberg Air Force Base, Californien, USA.

Enligt Bruce Gagnon och Loring Wirbel, båda experter i rymdfrågor, är alla civila program en täckmantel för stora militära satellitspion program.

När Bruce Gagnon var i Kiruna och föreläste var det en ung kvinna i publiken som efter att hon lyssnat på Bruce sa. ”Nu förstår jag bättre vad det handlar om. Jag gjorde min prao på Esrange förra året. När jag frågade dom varför de bara laddade ner bilder över Ryssland och skickade till USA fick jag inget bra svar.”

Svenska Rymdbolaget samarbetar globalt i rymdfrågor med USA, SydKorea, Indien, Taiwan och Israel.

### Galileo

I december 2010 i december invigdes ”Galileo” i Kiruna. Det sades officiellt att det var en civil anläggning men från allra första början har det varit för militärt bruk. Galileo erbjuder PRS signaler (Public Restricted Signals) för militärt bruk för att gajda bomber och robotar mot målen. För att ”sälja” projektet till allmänheten sas det vara ett civilt projekt. ... Galileo blir ett mycket viktigt redskap i framtida krig.

Den andra liknande stationen

ligger i Kourou i Franska Guyana, nära ekvatorn.

### Stratcom

Den 1 september 2014, antog Nato det strategiska kommunikationscentret i Riga, som en militär enhet inom Nato. Detta centrum är baserat i Riga och har till uppgift att förbättra den strategiska kommunikationsförmågan inom Natoalliansen: Stratcom kommer att operera som ett centrum för debatt och expertis inom olika Stratcom discipliner. När centret invigdes var John McCain, senator i USA, inbjuden. De länder som är intresserade av att utnyttja detta center är Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tyskland, Storbritannien, Italien, Nederländerna, Finland, USA och numera även Sverige. Journalisten Britta Ring gjorde en kommentar i Flamman 18 januari 2017 som jag avslutar mitt inlägg med:

“Försvarsminister Hultquist har anslutit Myndigheten för Samhälls skydd och Beredskap (MSB) till Natos propaganda central STRATCOM i Riga. Därmed är Natos/USAs propaganda rådande sanning i de officiella Sverige och MSB skickar medarbetare för utbildning till Fort Bragg, USAs centrum för psykologisk krigföring. ”Sverige ska öka sin närvaro i Natos militära och civila strukturer som är relevanta för Sverige”, säger regeringen. ...”



# Foreningsnyt

**Frit Norden Danmark  
holdt Årsmøde  
den 19. september 2018  
i Valby Kulturhus.**

Gæst på mødet var

**Grønlandsfarer og  
fotograf  
Finn Larsen**

Han fortalte om sin foto-bog og udstilling: "Tamaviaartumik - det grønne Grønland" og orienterede om sit seneste arbejde med dokumentation af de mange og voldsomme **problemer med affaldshåndtering** på Grønland.

*Vi kan anbefale hans film om problemerne. Den ligger på Youtube.com - og du finder den ved at søge på ordet: **dumpen***

**Til foreningens  
bestyrelse valgt:**

Jesper Morville  
Hjørdis Nielsen  
Birgit Lerstrup  
Hanne Kock  
Anders Kock og  
Erik Insula

**Suppleanter er :**

Luise Hemmer Pihl og  
Lissie Thording

***Sæt x i kalenderen!***



**Folkerigsdagen 2019  
d. 1.- 4. august på  
Ljungskiles Folkhøgskola  
(nord for Gøteborg).**

**Et tema bliver:  
Hvad kan de nordiske  
lande gøre for at  
opfylde FNs 17 globale  
mål?**

**Hovedvægten bliver lagt  
på fødevarerproduktion.**

Her vil bl.a.

*Norsk Småbrugerlag* belyse småbrugernes rolle i forsyning af levnedsmidler i fremtiden. Derudover håber vi på et samarbejde om oplægsholder mm fra den danske forening *Frie bønder - levende land*

Kolofon:

Dette nummer af  
**Frit Norden**  
er redigeret af Jesper Morville  
(ansv.)

Bladet udkommer primært på  
netadressen  
<http://www.FritNorden.dk>  
og er fælles medlemsblad for  
Frit Norden Danmark,  
Fritt Norden Norge og  
Fritt Norden Sverige

*Mangfoldiggørelse er tilladt med  
tydelig kildeangivelse*

På hjemmesiden under  
fanen 'KONTAKT' kan du

- melde dig ind i  
foreningen  
**Frit Norden DK**
- tilmelde dig vores  
mail liste
- eller sende et  
støttebidrag

Bank reg.nr. 1551  
Konto nr. 317 7920

Gør noget for et

# Frit Norden

Nærmere oplysninger hos  
formændene:

## **Frit Norden Danmark**

Jesper Morville  
Christianshvidevej 3, 1. sal  
DK-2920 Charlottenlund  
[JesperMorville@mail.dk](mailto:JesperMorville@mail.dk)

## **Fritt Norden Norge**

Kim Runar Gjelstenli  
Herkulesvegen 1B  
N-2165 Hvam  
[kimrun@aucegypt.edu](mailto:kimrun@aucegypt.edu)

## **Fritt Norden Sverige**

Gunilla Winberg  
Bastugatan 37  
S-11825 Stockholm  
[rigun@comhem.se](mailto:rigun@comhem.se)